

3) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje i Grønland.

(Lovforslag nr. L 166. Fremsat 19/1 78. Første behandling 2/2 78. Betænkning 31/3 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om skattefradrag for udgifter til aflønning af unge under huslig uddannelse [af Honoré (KrF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 69. Fremsat 7/2 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Forslaget går ud på, at der under visse betingelser skal indføres en skattemæssig begunstiggelse for private, der ansætter unge til huslig uddannelse i deres hjem. For at man kan få begunstiggelsen, skal ansættelsesforholdet for den unge være på mindst 6 måneder. Der skal være tale om, at ansættelsen sker

hos et ægtepar, og af ægtefællerne må den ene ikke være heltidsbeskæftiget uden for hjemmet. Endelig skal det være en betingelse, at ægteparret har børn under 15 år, og disse må ikke være anbragt i en heldagsinstitution. Den skattemæssige begunstiggelse skal så bestå i, at der gives et fradrag i skatten svarende til 50 pct. af lønnen til den unge under huslig uddannelse.

Må jeg med det samme sige, at jeg kan ikke gå ind for at indføre denne ordning. Hvad det skattemæssige angår, er forslaget for det første helt i strid med det almindelige skattemæssige princip, at der ikke gives fradrag for rent private udgifter. Det gælder også, selv om kristeligt folkeparti har udformet sit forslag som et fradrag i skatten og ikke et fradrag i den skattepligtige indkomst. Det er i øvrigt tankevækkende, at man for så vidt angår dette fradrag ønsker at gøre det til et fradrag i skatten, og jeg lytter med megen interesse til, om kristeligt folkeparti også mener, det skulle gælde andre fradrag.

Jeg tror, det kun er ret få ægtepar, der har råd til at ansætte unge til huslig uddannelse, også selv om ægteparret får halvdelen af udgiften godtgjort over skatten. Ordningen vil nok stort set kun være til fordel for de bedst stillede ægtepar, hvor den ene af parterne kan være helt eller delvis hjemmegående. Det er formentlig især blandt sådanne ægtepar, man allerede har privat hushjælp, og den foreslåede ordning vil altså give sådanne ægtepar mulighed for at opnå ganske betydelige skattelettelser. Den største del af befolkningen, som ikke har råd til hushjælp i videre omfang, vil ikke få fordel af disse regler. Man kan tværtimod forestille sig, at der kan fremkomme krav fra disse gruppers side om, at f. eks. udgifter til institutionspladser også skal give adgang til fradrag i skatten. Det er vistnok en meget rimelig reaktion, men vel i og for sig ikke det, kristeligt folkeparti har tilsigtet.

Erenbjerg (S):

I bemærkningerne til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning er der fremsat nogle uddannelsespolitiske betragtninger. Vi er helt enige i, at man bør anlægge samme betragtninger på praktisk husligt erhvervsarbejde som på andet erhvervsarbejde. De unge, der ønsker en uddannelse i husligt er-

[Erenbjerg]

hvervsarbejde, skal have de bedst mulige betingelser, eksempelvis gennem en EFG-uddannelse på dette område. Samfundet har en helt klar interesse i, at de ca. 90.000 stillinger, der findes på vore institutioner inden for dette område, besættes af dygtige, velkvalificerede folk. Men det er nok for meget sagt, at det er de intentioner, der ligger bag kristeligt folkepartis forslag. I så fald havde man vel kunnet spore en større velvilje fra kristeligt folkeparti, da vi her i tinget drøftede EFG-elevernes økonomiske vilkår i det første uddannelsesår, og i så fald havde forslaget vel også været placeret i uddannelsesudvalget. Man kan altså fastslå, at det ikke er uddannelsespolitiske formål, kristeligt folkeparti ønsker at forfølge med dette forslag.

I bemærkningerne står anført, at forslaget vil kunne reducere ungdomsarbejdsløsheden, og vi er rede til at diskutere alle forslag, der kan medvirke til at reducere ungdomsarbejdsløsheden. Vi er rede til at diskutere og medvirke til, at så mange unge ledige som muligt kommer ind i et reelt uddannelsesforløb. Men vi er ikke enige i, at denne for de unge og for samfundet så ulykkelige situation skal kunne udnyttes af andre. Vi vil medvirke til, at de unge placeres i det uddannelsesmønster, de måtte ønske, men vi er modstandere af, at de for offentlige midler skal anbringes i en venteposition ude omkring, hvor man har behov for en huslig medhjælp. Havde der været et reelt ønske om at reducere ungdomsarbejdsløsheden, så havde man nok fra forslagsstillerne lagt mere vægt på den side, og så havde forslaget vel også været placeret i arbejdsmarkedsudvalget.

Nu er forslaget placeret i skatte- og afgiftsudvalget, og dér hører det vel også hjemme. Nu er yderligere fradrag på selvangivelsen ikke just vor livret, så alene af den grund må vi tage afstand fra forslaget. Vi vil heller ikke medvirke til, at mere velbærgede skal tilbydes en billig form for hushjælp, en form for hushjælp, der endog skal tilbydes de hjem, hvor den ene part er halvdagsbeskæftiget uden for hjemmet.

Der er skattepolitik i dette forslag, og der er socialpolitik, men for begge deles vedkommende er det af en karakter, som vi ikke kan medvirke til at gennemføre, og vi afviser forslaget.

Dohrmann (FP):

Fremskridtspartiet er enig med forslagsstillerne i, at en grundig huslig uddannelse absolut er et gode. Det har vi stor sympati for. Heldigvis findes der da også mange forældre, som endnu sørger for, at deres børn ikke står helt uforberedt, den dag de skal til at klare sig selv.

Vi er også enige med forslagsstillerne i, at de nuværende beskatningsregler er uretfærdige over for dem, som benytter hushjælp. Men desværre er det jo ikke det eneste sted, hvor skattelovene er uretfærdige. Man kan starte fra en ende af og påvise urimeligheder i næsten hver eneste skattelov. Det foreliggende forslag vil heller ikke gøre forholdene ret meget bedre. Den eneste måde, hvorpå man ikke alene kan opnå retfærdighed, men også øge beskæftigelsen og arbejdsglæden, er ved at gennemføre fremskridtspartiets forslag om en forhøjelse af den skattefrie bundgrænse, således at også de personer, vi her taler om, ryger ud af systemet – eller man kan måske godt med formandens tilladelse sige skattecirкус. For det er jo reelt et skattecirкус, man taler om, med fradrag hist og fradrag pist. Enden på det hele bliver, at alle de små, som ikke forstår at udnytte fradragene og de muligheder, det giver, betaler de høje skatter i dag. Det er jo ikke forkert, når nogle påstår, at i dag betaler man ikke skat efter evne, men derimod efter evnen til at regne den ud.

Vi mener altså, at det er fuldkommen håbløst at reparere på det nuværende system, og derfor kan vi heller ikke medvirke til kristeligt folkepartis forslag. Vi er imod, at man prøver på igen, som også den socialdemokratiske ordfører var inde på, at begunstige de højtlonnede og dem, der har råd til det. De små vil det derimod gå ud over.

Jeg vil godt tilføje, at det, den socialdemokratiske ordfører gav udtryk for, nemlig at uddannelsen skulle foregå inden for EFG, det er også en dødsejler; det tror jeg også ordføreren selv er klar over.

Jeppe Kristensen (V):

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning fra kristeligt folkeparti er i sin udformning kontant. Forslaget har både et skattemæssigt, et uddannelsesmæssigt og et arbejdsmarkeds-mæssigt sigte. Det er altså endt som et skatteforslag. Generelt har vi sympati

[Jeppe Kristensen]

for tanken i forslaget, ikke mindst ud fra det beskæftigelsesmæssige hensyn. Der er mange unge i 16-17-18 års alderen, som trænger til et år, hvor de kan komme væk fra bogen over til en anden slags uddannelse. Jeg understreger, at kravet her er, at det skal være en huslig uddannelse.

Forslaget bygger på, at man skal have 50 pct. fradrag i skatten. Det kan vi vel ikke helt bakke op. Vi vil i hvert fald overveje det. Men jeg vil understrege, at kost og logi jo ikke er medregnet, sådan at det ikke i praksis vil komme til at virke som 50 pct., hvis man har den unge boende hos sig og skal bespise vedkommende.

Kravene, der stilles, for at man kan komme i betragtning, vil vi se på i et udvalgsarbejde. Det er selvfølgelig nødvendigt, at man har stillet de punkter op, men der kan måske komme lidt diskussion i forbindelse med punkt 2 om, at den ene af ægtefællerne ikke må være heltidsbeskæftiget. Vi vil i hvert fald gerne se på det spørgsmål.

Vi tilsiger velvillig behandling af spørgsmålet i et udvalgsarbejde, i særlig grad ud fra det beskæftigelsesmæssige i forslaget.

John Winther (KF):

Jeg vil gerne sige med det samme, at vi fra konservativ side er positivt indstillet over for de intentioner, der ligger bag det foreliggende forslag. Vi har fra vor side ved tidligere lejlighed givet udtryk for nogle tanker, der er meget i overensstemmelse med dem, der ligger for.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi fastslår, at der skal være tale om reelle uddannelses tilbud. Vi vil derfor under det udvalgsarbejde, som nu skal finde sted, være indstillet på at kigge nærmere på de kriterier, der skal være i orden, for at et sådant ansættelsesforhold kan komme ind under de foreslåede fradragsregler.

Som konklusion kan vi derfor sige, at vi finder, der her kan være tale om et ekstra uddannelses tilbud, og det betragter vi ikke mindst i den nuværende situation som en god ting og et godt tilbud til de unge. Hvorvidt lige præcis alle de detaljer, der står i forslaget, er de rigtige og de mest praktiske, tør vi ikke sige på nuværende tidspunkt, men vi vil i hvert fald være indstillet på en positiv udvalgsbehandling.

Bollmann (CD):

På CDs vegne skal jeg sige, at vi også har en del sympati for dette forslag. Der er sagt forskellige ting om de enkelte detaljer i beslutningsforslaget, og et af de spørgsmål, der opstår, er problemet med de heltidsbeskæftigede; jeg ved ikke, om det er formuleret, som det bør være. Men jeg skal gøre det kort og sige, at CD vil se positivt på forslaget under udvalgsbehandlingen.

Ole Olsen (SF):

Det forekommer mig, at dette forslag rammer ved siden af på bogstavelig talt alle områder. Vi er ikke i stand til at vurdere det som et godt beskæftigelsesforslag. Vi er ikke i stand til at vurdere det som et godt forslag med hensyn til unge under uddannelse. Vi har selv fremsat forslag herom og vil gerne forhandle med andre om, hvordan vi klarer de problemer. Sidst, men ikke mindst, er der tale om et fradrag – ganske vist i skatten og ikke i indkomsten – og hvis vi vil lave en skattereform, og det vil SF gerne, så er dette i hvert tilfælde den forkerte vej at gå.

Forslaget kan ingen som helst sympati vente fra SFs side under udvalgsbehandlingen.

Kaj Hansen (DKP):

Kommunisterne er også meget enige i de argumenter, skatte- og afgiftsministeren har fremført imod forslaget. Jeg vil gerne tilføje, at vi er ikke indstillet på at udbygge fradragsreglerne i vores skattelovgivning; tværtimod er vi indstillet på at gå den modsatte vej. Der er her tale om et område, hvor man vil tillade fradrag for private udgifter.

Forslaget er i sig selv meget ulogisk – vi ville ikke støtte det, selv om det fik en anden ordlyd – idet den ene ægtefælle skal være hjemme. Der, hvor man virkelig har brug for noget huslig hjælp, er der, hvor begge ægtefæller har arbejde ude, ikke mindst har man brug for hjælp til at tage sig af børnene.

Hele det princip, som dette forslag hviler på, kan vi altså ikke tilslutte os, og vi vil ikke alene i udvalget, men også hvis det senere skulle komme op her i salen, gå imod det.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det radikale venstre kan ikke støtte forslaget. Jeg synes, det indeholder så mange ui-

[Bernhard Baunsgaard]

gennemtænkte detaljer, at det må være helt umuligt, at det skulle kunne komme igenem. Lad mig bare tage dem fra begyndelsen.

Det er fremsat som et forslag, der skulle sikre en huslig uddannelse. Er der noget forsøg på at stille et eller andet krav til uddannelsesstedet? Overhovedet ikke. Man kan forestille sig en ganske ung kvinde, der gifter sig og siger: nå, der er jo det forslag om, at vi kan få tilskud til at holde en pige. Der stilles intet som helst krav om, at hun selv skal kunne passe hus og hjem.

Derefter: hvem er det, der kan benytte sig af forslaget? Tror man, det er en lavtlønsarbejder, hvor han tjener en 65.000–70.000 kr. og hun 30.000 kr.? Når de skal bestride alle de øvrige udgifter, tror man så de har råd til at betale en halv pige? Det skal jo være en heldagsansat. Det kan selv kristeligt folkeparti ikke forestille sig. Men hvis man tager et andet eksempel, hvor han tjener 150.000 kr. og konen tjener 75.000 kr., kan de så benytte sig af det? Her er svaret ganske klart ja. Det er altså et forslag, som ganske klart vil komme de socialt og økonomisk velstillede til gode.

Dertil kommer, at dér, hvor der er mest brug for det, det er naturligvis dér, hvor kvinden har benyttet sig af den menneskeret, det er at have et udearbejde, men sådanne familier er udelukket fra at benytte sig af forslaget.

Der er i virkeligheden kun én interessant detalje i forslaget. Det er, at kristeligt folkeparti har ændret fradraget fra at være et fradrag i indkomsten til at være et nedslag i skatten. Det er klart, at det må betragtes som noget glædeligt. Man kan nok føje til, at nytænkningen sker langsomt i kristeligt folkeparti, men der sker dog noget. Hvis man også nåede dertil, at i virkeligheden skulle nedslaget i skatten ikke være 50 pct., men 40 pct., så var der dog *det* glædelige i forslaget, men det er også det hele.

Da der er tale om at indføre et nyt fradrag og det er det eneste sted, man vil gå over til at regne med nedslag i skatten i stedet for fradrag i indkomsten, må jeg sige, at der er ingen mulighed for at få radikal støtte til dette forslag.

Jeg forstår ikke ministerens skarpe afvisning af forslaget og i øvrigt heller ikke hr. Bernhard Baunsgaards skarpe afvisning. Det plejer da ellers i andre relationer at være deres livret.

Fra retsforbundets side vil jeg sige det på den måde, at umiddelbart ligger der en god mening og en fornuftig hensigt bag forslaget, men det må være ud fra den betragtning, at man tror på, at den nuværende skattelov ikke kan ændres, og at arbejdsløsheden vil blive noget permanent. Retsforbundet tror imidlertid på, at skattelovene kan ændres, og retsforbundet tror også på, at arbejdsløsheden kan afskaffes. Det er blot en anden lovgivning, der skal til, og det vil vi arbejde for her i folkettinget.

Derfor kan vi ikke støtte forslaget – også fordi forslaget vil give en ukontrollabel situation.

Honoré (KrF):

Gennemførelsen af kristeligt folkepartis forslag ville være et væsentligt bidrag til at reducere ungdomsarbejdsløsheden og give unge en uddannelse, som de kan være sikre på at få gavn af senere hen i livet. Mange uddannelser, som unge får, er det tvivlsomt om de vil kunne få gavn af, for det er ikke sikkert, de vil kunne få en stilling inden for det, de har uddannet sig til, men man kan være sikker på at få udnyttet det, man lærer, når man får en huslig uddannelse.

Selv om der er disse tungtvejende grunde til at tilslutte sig kristeligt folkepartis forslag, møder socialdemokratiet med en massiv afvisning. Jeg synes, vi atter på dette område får en afsløring af socialdemokratiets politik som en politik, der i virkeligheden ikke er interesseret i at løse problemerne på andre præmisser end de ideologisk fastlagte. Man vil ikke hjælpe flere unge ind i en fornuftig uddannelse, for det svarer ikke helt til dogmatikken. Jeg synes, socialdemokratiet her optræder på en meget ynkelig måde.

Et af de påskud, socialdemokratiet og skatteministeren fremfører, men som også andre partier har været inde på, bl. a. det radikale venstre, er, at det ikke er alle familier, der vil have råd til at have en ung under huslig uddannelse. Ja men er det da det afgørende hensyn? Er det afgørende hensyn ikke hensynet til de unge selv? Det synes

Hjortlund Christensen (DR):

[Honoré]

socialdemokratiet ikke. Der skal køres nogle misundelsesargumenter frem. Unge skal ikke hjælpes. Hvad kommer det de unges ve og vel ved, om det er den ene eller den anden indtægtsklasse, der kan give de unge denne huslige uddannelse, som de har brug for? Det må da være det væsentligste, at de får den.

Kristeligt folkeparti har virkelig med dette forslag givet et bidrag til løsning af ungdomsarbejdsløshedspøblemet, men det afvises med rent formelle og ideologiske argumenter fra socialdemokratiets side.

Der er et spørgsmål, som har været fremdraget af flere af ordførerne, nemlig hvorfor man stiller det krav til en husstand, hvor en ung under uddannelse er ansat, at en af ægtefællerne ikke er heltidsbeskæftiget. Samtidig tales der bl. a. fra socialdemokratiets og socialistisk side om, at man nu skal til at udnytte de unge. Ja men kan man da ikke se, at hvis det ægtepar, der har en ung under huslig uddannelse, begge to er heltidsarbejdende uden for hjemmet, så har de umuligt tid til at give den unge den tilstrækkelige uddannelse? Jeg ved ikke, hvordan man kunne tænke sig at løse det problem? Det skylder socialdemokratiet og flere andre os en forklaring på. Hvordan skulle et ægtepar, hvor hver arbejder 8 timer ude og måske har en halv times eller tre kvarters transport til og fra hjemmet, kunne give en ung en huslig uddannelse?

Vi er glade for den positive holdning til vort forslag fra venstres og konservatives og centrum-demokraternes side, og vi vil gerne drøfte de spørgsmål, som de har rejst, med repræsentanter for disse partier i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende beskatning af erhvervsvirksomheders overførsel af værdier til medarbejderfunds [af Jens Møller (KrF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 71. Fremsat 15/2 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Dette forslag er en genfremsættelse af det forslag, som kristeligt folkeparti fremsatte sidste år, og jeg vil derfor kunne henholde mig til, hvad jeg sagde, da vi sidst behandlede forslaget. Men lad mig lige gentage, at jeg synes, det er et positivt træk, at man fra kristeligt folkeparti viser interesse for indførelse af økonomisk demokrati, og jeg vil håbe, at denne interesse er til stede, når vi kommer til udformningen af de mere konkrete forslag om økonomisk demokrati.

Jeg mener imidlertid, at den fremgangsmåde, som kristeligt folkeparti her peger på, er en bagvendt måde at gribe tingene an på. Lad os først blive enige om substansen i økonomisk demokrati, og lad os derefter diskutere skatteproblemerne, herunder skattefrihed eller ikke skattefrihed, i den forbindelse.

Møller Andersen (S):

Som af skatteministeren nys fremhævet er dette forslag til folketingsbeslutning en tro kopi af et forslag, kristeligt folkeparti havde fremme i sidste folketingsssamling. Jeg skal derfor tillade mig at henvise til de gode og oplysende bemærkninger, som hr. Grünbaum ved den lejlighed gjorde som socialdemokratiets ordfører, idet jeg dog gerne i dag vil sige tak til kristeligt folkeparti for en del af den filosofi, der ligger bag deres motiv til at fremsætte forslaget til folketingsbeslutning, nemlig ønsket om at fremme økonomisk demokrati. Det er et positivt træk, som socialdemokratiet hilser med tilfredshed, idet vi dog må konstatere, at kristeligt folkepartis og socialdemokratiets opfattelser af, hvad økonomisk demokrati er, fortsat ikke er identi-